

We got a little problem ...

Nieuwsbrief september 2012
Tuma Viela

Zuchtend komen ze binnen... twee kleine broertjes met hun zusje... Ze laten er geen gras over groeien en beginnen meteen te klagen... "We willen een schooltas maar we konden bijna geen zakjes vinden op straat...!" Ze laten ons hun tassen zien waar ze naar eigen zeggen heel veel moeite voor hebben moeten doen om ze te vullen met het gewenste aantal zakjes... "Kom maar", zeg ik, en ik roer door onze waterton met het grote tomatenblik waar ze gulzig uit drinken om hun grote dorst te lessen. Ik neem ze mee naar de shop waar ze een mooie tas uit mogen zoeken en dan verschijnt langzaam een lach op hun vermoeide gezichtjes...

Het is Ramadan en de moslimgemeenschap in Tamale die enorm groot is vast, wat onder andere inhoudt dat er tussen zonsopgang en zonsondergang geen water gedronken wordt. Het 'breken' van het vasten wordt door velen gedaan met maiswater en daar komt ook geen zakje 'pure-water' aan te pas... En dat is dus te merken! Het vasten is niet alleen reinigend voor lichaam en geest, maar werkt ook als een ware reinigingsdienst voor de stad! Een mooie bijkomstigheid, want zelden hebben we zulke schone straten gezien! Ik vertel de kinderen dat ik het dapper van ze vindt dat ze toch genoeg bij elkaar gescharreld hebben en zeg ze vooral te genieten van een opgeruimde stad!

Het gevaarte dat ik in diezelfde vastenmaand van de een op de andere dag langs de weg zag staan bezorgde me bijna een ongeluk toen ik achterstevoren op mijn motor-bike zat omdat ik niet kon geloven wat ik zojuist gezien had... Het woord 'LITTER' stond op mijn netvlies gebrand maar dat was niet alles wat ik in een oogopslag kon zien... Ik haal een paar gevaarlijke manoeuvres uit, krijg een hoop geclaxonneer om mijn oren maar sta toch even later ongedeerd onder een enorm billboard dat laat zien wat de gevolgen zijn van het 'droppen van litter'. Prachtig vindt ik het en de dramatische wijze waarop er vorm aan gegeven is spreekt de Ghanezen absoluut aan en als je niet kunt lezen, dan zie je toch heel duidelijk waarvoor gewaarschuwd wordt! Ik glimlach om het woordje 'Litter' en ben zo blij dat het hier gebruikt wordt! Ik weet namelijk nog goed dat in het prille begin van "Tuma-Viela" ik alleen achter mijn tafel op straat schooltassen zat te maken, altijd met een horde kinderen om me heen... Ik leerde ze een liedje onder gitaar begeleiding en ook daar kwam het woordje 'Litter' in voor wat ze niet kenden en er dus maar iets van maakten wat ze wel bekend voorkwam...

Het ging als volgt:

I love my homeland Ghana and I know you do too
If we want it looking good, then we got work to do...!
We got a litter problem, up and down our roads...
Let's all join hands and sing together; "Litter has got to go!"
Because in Tamale we mean what we say and say what we mean...
In Tamale... We're mean about clean!

Steevast zongen de kids: "*We got a little problem...*", wat ik altijd zo komisch vond gezien het gigantische probleem van het zwerfvuil... En hoewel ik het natuurlijk uitlegde wat 'Litter' betekende en dat dat absoluut niet een 'little' probleem is, bleven ze gewoon little zingen... Straks bij het schoolproject komt er dus hulp uit onverwachte hoek en het geweldige billboard staat zo dichtbij de werkplaats dat ik me er al onder zie staan met heel veel kinderen... Wat een prachtige les zal dat zijn!

Wij waren er in de werkplaats van de week bijna getuige van dat we onze Humu moeder zagen worden... Om 9 uur 's morgens -na gewoon om half acht met haar werk hier in de werkplaats begonnen te zijn- zegt Humu, dat ze toch maar naar het ziekenhuis gaat met haar dikke buik waarvan ik al weken denk dat het 'de hoogste tijd' is... Drie kwartier later krijgen we een telefoontje dat ze bevallen is van een gezonde dochter... Fantastisch! We kijken er naar uit dat Humu met haar dochttertje na ongeveer veertig dagen naar de werkplaats komt en dan zullen we de kleine dagelijks om ons heen hebben... Hier gaat dat zo lekker makkelijk! Baby's horen er gewoon bij, daar doe je niet moeilijk over! Welkom lieve kleine meid! Volgende week na de 'outdoring' noemen we je bij je naam...!

In dezelfde week een ander hoogte punt... Een enthousiaste groep mensen die zo'n beetje om het jaar naar Ghana komt om allerlei goed werk te verrichten, besloot dit jaar een container in Holland te vullen en die naar Ghana te sturen. Ze vroegen ons of wij ook wensen hadden en ja... we konden wel een lijstje maken! Zo kwamen er twee prachtige etalagepoppen, die uitnodigend een plaatsje in onze nieuwe shop innamen en waar kinderen ook door het raam met open mond naar komen kijken... helemaal in stijl zijn ze aangekleed en hoewel ze er nu nog wat bleekjes uitzien, gaat straks de bruine kwast erover en zullen de kids zich er helemaal in kunnen herkennen... Deze 'kinderen' konden we vanaf dag 1 dat we ze in ons midden welkom heetten wél al een naam geven en het zijn Rashid en Rashida geworden...

Vier schitterende opbergkasten staan al volgepakt met al onze spullen, een systeem waar geen schroef op spijker aan te pas kwam. Bij de eerste kast hebben Hamdia en ik wat afgelachen en gefoeterd op diegene die dit bedacht had, maar de tweede zat al een stuk sneller in elkaar en nu na nummer vier voelen we ons professionele-meubel-in-elkaar-zetters-zonder-gereedschap... Wat hebben we hier een profijt van! De 11 super-naaimachines staan vooralsnog nog even in de wachtkamer, want bij de meesten moet de stekker in het stopcontact... Die hangen al wel aan de muur, alleen zijn we nog steeds niet aangesloten op het lichtnet. Heerlijk om te zien hoe iedereen zich rond de machines schaarden toen we ze uitpakten en er werd onderling al 'onderhandeld' wie met welke machine zou gaan werken... Latif was heel erg blij -na jaren zijn eigen naaimachine in de werkplaats gebruikt te hebben- dat hij deze weer mee terug kan nemen naar zijn huis om in de avonduren bij te kunnen verdienen als kleermaker... Een prachtig geschenk! De kinderen waren al snel met het nieuwe speelgoed in de weer en we struikelden regelmatig over de kleine Abdellah die op zijn loopauto de werkplaats onveilig maakte. en Lizzy... die zat alleen maar te stralen in haar nieuwe rolstoel of deed wankele maar dappere pasjes achter haar nieuwe rollator... En aan het eind van de dag ging iedereen naar huis met een stapeltje kleren voor hun kids onder de arm...

Lieve, geweldige mensen die dit voor ons mogelijk gemaakt hebben... ik ga niet alles noemen waar jullie ons mee verrast hebben, maar het was in één woord geweldig! Ontzettend bedankt namens het hele team en hun dankbare kroost...

En 'last but not least' natuurlijk ons 'soap' over de verbouwing van de nieuwe werkplaats... Het is nog niet helemaal klaar, maar we zitten er al in! Regen belemmerd de voltooiing momenteel en het schilderen ligt daarom even stil, maar op de foto's is al wel het mooie, -bijna klare- resultaat te zien! We zitten hier in Afrika dus letten we niet zo op de details maar het is zo heerlijk om hier te werken! Wat een ruimte! Wat een luxe om droog te zitten, al is het slechts grotendeels omdat we het dak maar niet goed waterdicht kunnen krijgen, maar toch...!

Soms zit ik zomaar even in een van de achterste ruimtes naar voren te kijken en zie ik de bedrijvigheid van kamer tot kamer... Hoor ik gelach ontstaan en zucht ik maar eens even bij een heftige woordenwisseling die even snel verdwijnt als dat die op kwam zetten... Ik zie Haruna op een krukje tegen de fel gekleurde muur geleund; druk in de weer of lekker onderuitgezakt... Ik geniet van Rahinatu die onverstoorbaar keihard meezingt met het lied dat via oordopjes bij haar naar binnenkomt. Dan Mariam, die hoogzwanger doorgaat alsof er niets aan de hand is of ik zie onze nieuwste medewerkster Lamanatu weer een grap uithalen, want dat is me er eentje! De

schitterende ruimte inspireert me, prikkelt mijn creativiteit en geeft me energie...
Heerlijk!

Plotseling duikt er een kind op voor mijn neus en zegt: "pencilcase...!" Ik vertel hem lachend dat mijn naam Salima is en dat we elkaar eerst maar eens moeten begroeten... "Good afternoon pencilcase" is zijn reactie en ik strijk hem over zijn bol terwijl ik een schooletui van de plank haal, hem die in zijn hand druk en zeg met een grijns "Have a nice day too!"